

[૨૧]

*
*
*
*
*
*
*
*
*

શ્રી વીસ તીર્થંકર ભગવંતોના મંગલ જીવન ચરિત્ર બાદ હવે ભરતક્ષેત્રના ૨૧મા તીર્થંકર....કે જેઓ પૂર્વભવે પણ ભરતક્ષેત્રમાં જ કૌશામ્બીનગરીના રાજા હતા, તેમનું મંગલચરિત્ર પ્રારંભ થાય છે. પૂર્વભવે દેવલોકમાં સાથીદાર એવા વિદેહક્ષેત્રના એક તીર્થંકરની વાણીમાં જેમનો મહિમા પ્રસિદ્ધ થયો, અને તે વાત સાંભળીને જેઓ સંસારથી વિરક્ત થઈ રત્નત્રયરથમાં આરૂઢ થયા, તે ભગવાન શ્રી નમિનાથ, અમારા સાધનારથને મોક્ષપુરી સુધી પહોંચાડો.

*
*
*
*
*
*
*
*
*

ભગવાન નમિનાથ-પૂર્વભવ : કૌશામ્બીનગરીમાં સિદ્ધાર્થરાજા

તે કાળે, આ ભરતક્ષેત્રમાં કૌશામ્બી નગરી પ્રસિદ્ધ હતી. ધર્માત્મા જીવોથી શોભતી તે નગરીમાં ઈક્વાકુવંશી પાર્થિવરાજા રાજ્ય કરતા હતા. તેમને સિદ્ધાર્થ નામનો એક પુત્ર હતો-જે મહા પ્રતાપી અને ભાવિતીર્થંકર હતો.

એકવાર પરમ અવધિજ્ઞાની મુનિરાજ તે કૌશામ્બી નગરીમાં પધાર્યા. મહારાજા પાર્થિવ તથા રાજકુમાર સિદ્ધાર્થ તે મુનિરાજના દર્શન કરવાં ગયા અને ધર્મોપદેશ સાંભળ્યો. શ્રી મુનિરાજે સંસારથી વૈરાગ્ય ઉપજાવનારો ઉપદેશ દેતાં કહ્યું કે : અહો, આ જીવ પોતે અખંડ સુખનિધાનથી ભરેલો પરમાત્મા ચૈતન્યમહારાજા છે; છતાં નિજનિધાનને ભૂલેલો, રત્નત્રયરૂપી ધન વગરનો તે વિષયોનો ભિખારી થઈને ચારે ગતિમાં સુખની ભીખ માંગતો-ભટકી રહ્યો છે. પણ એને બહારમાં ક્યાંય સુખ મળતું નથી; અંદરમાં પોતાની પાસે જ ચૈતન્યભંડારમાં સુખ છે, તેને ઓળખે તો સ્વાધીન-સુખનો અનુભવ થાય. હે ભવ્ય રાજન્ ! તમે ચરમશરીરી છો ને તમારો આ પુત્ર સિદ્ધાર્થ પણ ત્રીજા ભવે તીર્થંકર થઈને સિદ્ધિને પામશે. તમે આ સંસારનો મોહ છોડો ને રત્નત્રયધર્મની આરાધનામાં આત્માને જોડો ! અને હે ભવ્ય સિદ્ધાર્થકુમાર ! આ સંસારમાં હવે તમારે બે ભવ બાકી છે; તમે પણ આત્માના ચૈતન્યનિધાનને ઓળખીને સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ કરો !

અહા, મુનિરાજના શ્રીમુખેથી આવી ઉત્તમ વાત સાંભળતાં બધાના હર્ષનો પાર ન રહ્યો. તરત જ સિદ્ધાર્થકુમારના અંતરમાં ચેતના ઉલ્લસિત થઈ, આનંદના રોમાંચપૂર્વક તેણે સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ કર્યું. ને સાથે શ્રાવકનાં અણુવતી પણ ગ્રહણ કર્યાં. મહારાજા પાર્થિવનું ચિત્ત પણ સંસારથી વિરક્ત થયું; તેણે કૌશામ્બીનું રાજ્ય સિદ્ધાર્થકુમારને સોંપીને જિનદીક્ષા લીધી ને રત્નત્રયની ઉત્કૃષ્ટ આરાધના વડે કેવળજ્ઞાન પ્રગટાવીને મોક્ષ પામ્યા.

કેટલાક વર્ષો બાદ રાજા સિદ્ધાર્થનું ચિત્ત પણ સંસારથી ઉદાસ થયું; બરાબર તે જ વખતે મહાબલ નામના કેવળી ભગવાનનું કૌશામ્બીમાં આગમન થયું; તેમના ચરણોમાં નમસ્કાર કરીને સિદ્ધાર્થરાજાએ જિનદીક્ષા ધારણ કરી. તે જ પ્રભુના ચરણોમાં રહીને ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ પામ્યા, અને દર્શનવિશુદ્ધિ વગેરે ૧૬ કારણ ભાવના વડે તીર્થંકરપ્રકૃતિ પણ બાંધી. તે એકાવતારી મહાત્મા ચારિત્ર વડે શોભી ઊઠ્યા ને ઉત્તમ આરાધના સહિત સમાધિમરણ કરીને અપરાજિત વિમાનમાં ઊપજ્યા.

ભરતક્ષેત્રના તે ભાવિતીર્થંકર અપરાજિત જ્યારે વિમાનમાં બિરાજતા હતા ત્યારે વિદેહક્ષેત્રના 'અપરાજિત' નામના ભાવિતીર્થંકર પણ તે જ વિમાનમાં બિરાજતા હતા. અસંખ્ય વર્ષો સુધી તે બંને ભાવિતીર્થંકરો અપરાજિત વિમાનમાં સાથે રહ્યા, આત્મસાધનાની ચર્ચાઓ કરી, સ્વાનુભવનો રસ ઘૂંટી ઘૂંટીને પીધો. ૩૩ સાગરોપમ બાદ તે બેમાંથી એક અપરાજિતદેવ તો વિદેહક્ષેત્રની સુસીમાનગરીમાં અપરાજિત-તીર્થંકર તરીકે અવતર્યા; ને થોડા વર્ષ બાદ બીજા દેવ (આપણા ચરિત્રનાયક) આ ભરતક્ષેત્રમાં નમિનાથ-તીર્થંકર તરીકે અવતર્યા. તેમની મંગલ કથા હવે વાંચશો.

✽ મિથિલાપુરીમાં નમિનાથ-અવતાર ✽

તે અપરાજિત-વિમાનમાં અહમિન્દ્રનું આયુ જ્યારે છ માસ બાકી રહ્યું ત્યારે મિથિલાપુરીના રાજમહેલના આંગણે દિવ્યરત્નોની વર્ષા થવા લાગી. ત્યારે બંગદેશની મિથિલાનગરીમાં ઋષભદેવના વંશજ શ્રીવિજય-મહારાજા રાજ્ય કરતા હતા. તેમની મહારાણી વપ્પિલાદેવીએ ભાદરવા વદ બીજે ૧૬ મંગલ સ્વપ્નો જોયા, અને તે જ વખતે અપરાજિતવિમાનમાંથી ભગવાન નમિનાથનો જીવ તેમના પવિત્ર ઉદરમાં અવતર્યો. ગર્ભસ્થપુત્ર અવધિજ્ઞાની હતો ને પિતા વિજયરાજ પણ અવધિજ્ઞાની હતા; તેમણે અવધિજ્ઞાનવડે જાણીને કહ્યું-હે દેવી! તારા ઉદરમાં આજે રાત્રે દેવલોકમાંથી તીર્થંકરનો આત્મા અવતર્યો છે, તું જગપૂજ્ય તીર્થંકરની માતા બની છો. આ જાણીને મહાદેવીની પ્રસન્નતાનો પાર ન રહ્યો. બરાબર એ જ વખતે સ્વર્ગના દેવવિમાનો જયજયકાર કરતાં મિથિલાપુરીમાં ઊતર્યા. અહા! ક્ષાયિક સમ્યક્ત્વ, અને તીર્થંકર-પ્રકૃતિ સહિત એ મહાત્મા હજી તો માતાના ઉદરમાં આવ્યા ત્યાં તો સ્વર્ગના ઈન્દ્રો તેમનું તેમજ તેમના માતા-પિતાનું સન્માન કરવા મિથિલાનગરીમાં આવ્યા ને તીર્થંકરના આગમનનો ભવ્ય મહોત્સવ કર્યો.

દેવલોકની દેવીઓ આનંદપૂર્વક માતાની સેવા કરતી હતી ને ગર્ભસ્થપુત્રની પણ સેવા કરતી હતી. અહા, ગર્ભવાસનાં દુઃખો તો દૂર રહ્યો, પરંતુ ત્યાં પણ દેવો જેની સેવા કરે-તે મહાત્માના મહિમાની શી વાત! ચૈતન્યતેત્ત્વની આરાધનાનો એ પ્રતાપ છે કે, જીવને સર્વે હાલતમાં સુખ આપે છે.

સવાનવ માસ વીત્યા બાદ અષાઠ વદ દશમના શુભદિને વપ્પિલાદેવીએ જગતપૂજ્ય પુત્રને જન્મ આપ્યો. એ મંગળ આત્માના પ્રભાવથી જગતમાં સર્વત્ર હર્ષ છવાયો; આખું જગત રોમાંચિત થયું; દેવલોકનાં કૃવાજાં એની મેળે વાગવા માંડ્યા; ઈન્દ્રના આસન ડોલી ઊઠ્યા; સૌધર્મ-ઈન્દ્ર તથા

શયી—ઈન્દ્રાણી, દેવોની સેનાના દિવ્ય ઠાઠમાઠસહિત બાલતીર્થકરનો જન્માભિષેક કરવા મિથિલાપુરીમાં આવી પહોંચ્યા. એ બાલતીર્થકરને પોતાની ગોદમાં લેતાં ઈન્દ્રાણીને જે પરમ હર્ષ થયો તેનું વર્ણન કોણ કરી શકે! સમ્યક્ત્વથી થતા આનંદનું વેદન શું વચનોથી કહી શકાય છે? ઈન્દ્રાણીએ એ બાલપ્રભુને જ્યારે ઈન્દ્રના હાથમાં આપ્યા ત્યારે તે ઈન્દ્ર પણ આશ્ચર્યચકિત થઈને એક હજાર આંખો વડે પ્રભુનું રૂપ નિહાળી રહ્યો. 'હું ઈન્દ્ર છું' એ વાત તે ઘડીભર ભૂલી ગયો, હું તો આ પ્રભુનો સેવક છું—એમ ભક્તિથી તે નાયવા લાગ્યો. તે એકસાથે હજાર હાથ ઉછાળતો હતો ને તેના હાથની પ્રત્યેક આંગળી ઉપર અપ્સરાદેવીઓ તેના જેવી જ ચેષ્ટા કરી કરીને નૃત્ય કરતી હતી....જેમ સમ્યક્ત્વનો અવતાર થતાં એક ચૈતન્ય—ઈન્દ્રની સાથે તેના અનંતગુણોની પરિણતિ આનંદથી નાચી ઊઠે છે, તેમ તીર્થકરનો અવતાર થતાં ઈન્દ્ર પોતાની સમસ્ત દેવીઓ સાથે આનંદથી નાચી ઊઠ્યો. મેરુ ઉપર જન્માભિષેક કરીને ઈન્દ્રે તે બાલપ્રભુની અદ્ભુત સ્તુતિ કરી....ને નામ આપ્યું—નમિકુમાર!

મુનિસુવ્રત તીર્થકરના તીર્થના ૬૦ લાખ વર્ષ વીત્યા ત્યારે નમિનાથ તીર્થકરનો અવતાર થયો. તેમનું આયું ૧૦ હજાર વર્ષ હતું. શરીરની ઊંચાઈ ૧૫ ધનુષ (૧૫૦ ફૂટ) હતી અને ચરણકમળમાં 'કમળ'નું ચિહ્ન હતું.

નમિકુમાર માતા-પિતાને અને પ્રજાજનોને આનંદ પમાડતા થકા વૃદ્ધિગત થવા લાગ્યા. આજે આટલા વર્ષે દૂરદૂરથી પણ હૃદયમાં તેમને ચિંતવતાં આપણે કેવા આનંદિત થઈએ છીએ! તો પછી પોતાના જ ગામમાં ને પોતાના જ આંગણે એ તીર્થકરકુમારને બોલતા-ચાલતાં-હસતા-રમતા નજરે દેખીને મિથિલાપુરીના રાજા-પ્રજા કેવા આનંદિત થતા હશે!! ખરેખર, તીર્થકરોનો અવતાર જગતના જીવોને આનંદ-મંગલકારી છે.

પ્રભુ નમિકુમાર જ્યારે અઢીહજાર વર્ષના થયા ત્યારે વિજયરાજાએ તેમનો રાજ્યાભિષેક કરીને મિથિલાપુરીનું રાજ્ય સોંપી દીધું. અરે, એમને માત્ર મિથિલાના રાજા કેમ કહેવા?—એ તો ત્રણલોકના શ્રેષ્ઠ રાજા છે.

મહારાજા નમિએ પાંચહજારવર્ષ મિથિલાપુરીનું રાજસિંહાસન શોભાવ્યું. તેમના રાજ્યમાં પ્રજાજનો સર્વ પ્રકારે સુખી હતા ને ધર્મસાધનામાં તત્પર હતા. એકવાર વર્ષાઋતુમાં ચારેકોર હરિયાળીથી પૃથ્વી અદ્ભુત શોભી રહી હતી....જાણે રત્નત્રયના બગીચા ખીલી રહ્યા હતા. મહારાજા નમિકુમાર હાથી ઉપર બેસીને તે અદ્ભુત શોભા નીહાળવા વન-વિહાર માટે ચાલ્યા. વનના આહ્લાદક વાતાવરણમાં પ્રભુને આત્મધ્યાનની ઊર્મિઓ જાગતી હતી.

જ્યારે ભરતક્ષેત્રના પ્રભુ અહીં વનવિહાર કરી રહ્યા હતા ત્યારે...વિદેહક્ષેત્રમાં અપરાજિત તીર્થકરના સમવસરણમાં એક અદ્ભુત આનંદકારી ઘટના બની. શું બન્યું? તે જાણવા માટે ચાલો વિદેહમાં!

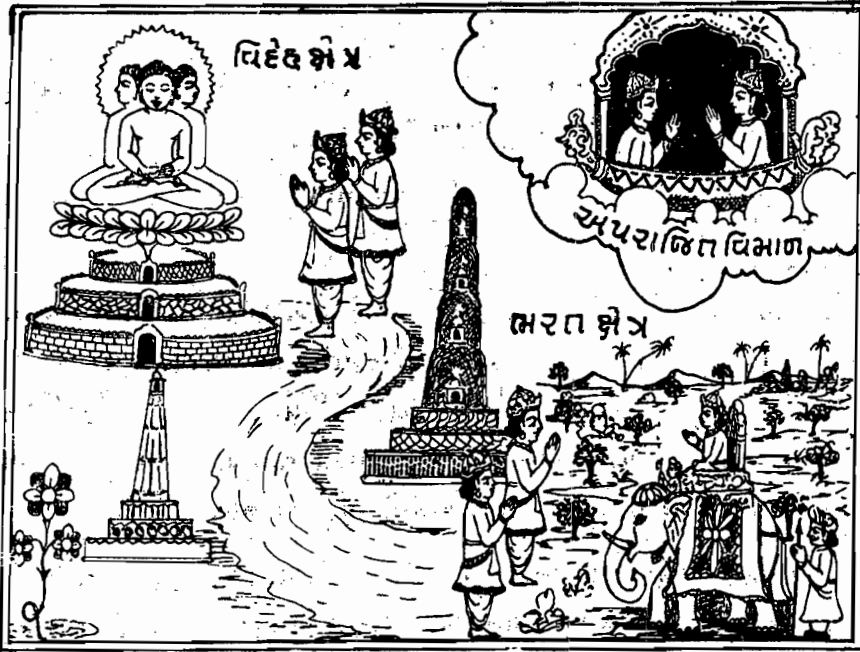
વિદેહક્ષેત્રમાં અપરાજિત તીર્થકર બિરાજતા હતા; તેમને આજે કેવળજ્ઞાન થયું હતું; બે દેવો તેમના સમવસરણમાં આવ્યા ને દિવ્યધ્વનિ સાંભળ્યા બાદ ભક્તિથી પૂછ્યું—હે જિનેશ! આપશ્રી જેવા તીર્થકર ભગવાન અત્યારે ભરતક્ષેત્રમાં કોઈ છે ખરા?

અપરાજિત—તીર્થકરે દિવ્યવાણીમાં જવાબ આપ્યો—હા, અત્યારે ભરતક્ષેત્રની મિથિલાપુરીમાં એકવીસમા તીર્થકર નમિકુમાર વિચરી રહ્યા છે; હાલમાં તેઓ રાજ્યાવસ્થામાં છે ને વનની શોભા નીહાળવા વનવિહાર

કરી રહ્યા છે. થોડા વખતમાં કેવળજ્ઞાન પ્રગટાવીને તે તીર્થંકર થશે. તેઓ અપરાજિત-વિમાનમાંથી અવતર્યા છે. પૂર્વભવે અમે બંને અપરાજિત-વિમાનમાં સાથે હતા.

પ્રભુના શ્રીમુખથી ભરતક્ષેત્રના તીર્થંકરની કથા સાંભળીને તે બંને દેવો અતિ પ્રસન્ન થયા ને પરમ ભક્તિપૂર્વક એ નમિ-તીર્થંકરને નજરે નીહાળવા તત્ક્ષણ મિથિલાપુરીમાં આવ્યા.

મિથિલામાં નમિમહારાજા વનની શોભા નીહાળી રહ્યા હતા; એવામાં આકાશમાર્ગે આવીને તે બંને દેવોએ પ્રભુને નમસ્કાર કર્યા. એકાએક આ દૃશ્ય જોઈને લોકો આશ્ચર્ય પામ્યા. ત્યાં તો હાથ જોડીને તે દેવો બોલ્યા : હે પ્રભો ! આપને દેખીને અમને મહાન આનંદ થાય છે; આપ આ ભરતક્ષેત્રના ૨૧મા તીર્થંકર છો ને વિદેહના અપરાજિત-તીર્થંકરના શ્રીમુખથી એ વાત સાંભળીને અમે આપના દર્શન કરવા આવ્યા છીએ.

દેવોની વાત સાંભળીને નમિપ્રભુનું મુખ જરાક મલકાયું ને તરત તેઓ ગંભીર વિચારમાં ઊતરી ગયા. જેમને નીકટ કાળમાં જ કેવળજ્ઞાન થવાનું છે એવા તે હોનહાર તીર્થંકર, વિદેહક્ષેત્રના તીર્થંકરની સભામાં થયેલી વાત વિચારવા લાગ્યા; તત્ક્ષણ તેમને જાતિસ્મરણ થયું કે અહા, તે અપરાજિત-તીર્થંકર અને હું (નમિતીર્થંકર) અમે બંને પૂર્વભવમાં અપરાજિત દેવલોકમાં હતા; ત્યાં અસંખ્યવર્ષો અમે સાથે રહ્યા. તે પ્રભુ કેવળજ્ઞાન પામ્યા ને હું હજી રાજભોગમાં છું. આ રીતે સમય ગુમાવવો મને હવે પાલવે નહિ. હું પણ આજે જ મુનિ થઈશ ને કેવળજ્ઞાનને સાધીશ. આ પ્રમાણે દીક્ષાનો નિશ્ચય કરીને પ્રભુ નમિમહારાજા વૈરાગ્યચિંતન કરવા લાગ્યા :

જીવ પોતે જ મોહદ્વારા પોતાને બંધનમાં જકડીને સંસારના જેલખાનામાં પૂરાઈ રહ્યો છે. જેમ પીંજરામાં પૂરાયેલું પાપી પક્ષી દુઃખી થાય છે અથવા ગજસ્થંભ સાથે બંધાયેલો ગજરાજ-વનહસ્તી દુઃખી થાય છે, તેમ મોહી જીવ ભવ-બંધનમાં નિરંતર દુઃખી થાય છે. જો કે આ પ્રાણી મૃત્યુથી ને

દુઃખથી ડરે છે છતાં તેનાં કારણો તરફ દોડે છે, તેનાથી છૂટવાના ઉપાય કરતો નથી. તીવ્ર વિષયતૃષ્ણાથી આર્ત-રૌદ્રધ્યાન કરી કરીને તે મહા દુઃખી થાય છે; ચાર ગતિના ભ્રમણમાં વચ્ચે ક્યાંય તેને વિસામો નથી. રત્નત્રયધર્મનું સેવન તે જ આ ભવદુઃખથી છોડાવીને મોક્ષસુખ દેનાર છે. આ રીતે, ભવ-તન-ભોગથી જેમનું ચિત્ત વિરક્ત થયું છે ને મોક્ષમાં જ જેમનું ચિત્ત લાગેલું છે-એવા તે નમિ-મહારાજા દીક્ષા લેવા તૈયાર થયા.

તે જ વખતે, દેવોમાં વીતરાગ અને બ્રહ્મચારી એવા સારસ્વત વગેરે લૌકાંતિકદેવો બ્રહ્મલોકમાંથી મિથિલાપુરીમાં આવ્યા ને પ્રભુ નમિનાથને નમસ્કાર કરીને સ્તુતિ કરવા લાગ્યા : હે દેવ ! આપના વિચાર ઉત્તમ છે; આપની વૈરાગ્યભાવનાનું અનુમોદન કરવા જ અમે આવ્યા છીએ. એમ સ્તુતિ કરીને લૌકાંતિકદેવો ગયા, ત્યાં તો ઈન્દ્રાદિ દેવો 'ઉત્તરકુરુ' નામની પાલખી લઈને દીક્ષાકલ્યાણક ઊજવવા આવી પહોંચ્યા. બરાબર જેઠ વદ દશમે (એટલે કે પોતાની જન્મતિથિના દિવસે જ), નમિનાથપ્રભુ સિદ્ધભગવંતોને નમસ્કાર કરીને સ્વયં દીક્ષિત થયા. ભગવાનની સાથે બીજા એકહજાર રાજાઓએ પણ જિન-દીક્ષા લીધી. તે જ વખતે આત્મધ્યાનમાં એકાગ્ર થતાં નમિ-મુનિરાજને મનઃપર્યયજ્ઞાન પ્રગટ્યું. મુનિરાજ નમિનાથને પ્રથમ પારણું વીરપુરીમાં દત્તરાજાએ કરાવ્યું.

મુનિદશામાં નવવર્ષ વિચર્યા બાદ પ્રભુ નમિમુનિરાજ પુનઃ મિથિલાપુરીમાં પધાર્યા અને ત્યાં પોતાના દીક્ષાવનમાં જ માગશર સુદ ૧૧ના દિવસે કેવળજ્ઞાન પ્રગટ્યું. ઈન્દ્રાદિ દેવોએ આવીને સમવસરણમાં પ્રભુના કેવળજ્ઞાનનો મહાન ઉત્સવ ઊજવ્યો. દેવો-મનુષ્યો ને તિર્યચો પ્રભુની ધર્મસભામાં ઉપદેશ સાંભળવા બેઠા. પ્રભુએ શુદ્ધાત્મતત્ત્વનો અનંત મહિમા બતાવ્યો, ને તે શુદ્ધાત્માના પરિણમનરૂપ મોક્ષમાર્ગનો ઉપદેશ આપ્યો. હે જીવો ! આત્માનું શુદ્ધતારૂપ પરિણમન તે જ મોક્ષ છે, તે મહા આનંદરૂપ છે; તે આત્માથી જુદું નથી, ને કોઈ બીજાનું તેમાં અવલંબન નથી. તે મોક્ષનો ઉપાય પણ આત્માના શુદ્ધ પરિણામરૂપ જ છે, તેમાંય કોઈ બીજાનું અવલંબન નથી.

આવો સ્વાવલંબી મોક્ષમાર્ગ જાણીને ઘણાય જીવોએ પોતાના આત્માના આશ્રયે શુદ્ધ પરિણમન કર્યું ને મોક્ષની સાધના કરી. તે ૨૧મા તીર્થંકર પ્રભુના ધર્મદરબારમાં સુપ્રભદેવ વગેરે ૧૭ ગણધરો સહિત કુલ ૨૦ હજાર મુનિવરો બિરાજતા હતા, ૪૫૦૦૦ આર્યિકાઓ હતાં; એકલાખ ધર્માત્મા શ્રાવકો ને ત્રણ લાખ શ્રાવિકાઓ હતાં. ચારે બાજુ દિવ્ય ધર્મચક્ર ફરતા હતા. અરે, તે સમવસરણમાં ઉપર તો નજર કરો....અહા ! ૧૬૦૦ તો સર્વજ્ઞ-કેવળી ભગવંતો ત્યાં બિરાજી રહ્યા છે. એક સાથે એક હજાર ને છસો અરિહંત પરમાત્માઓ સહિત તીર્થંકર પ્રભુના દર્શનથી કેવો મહાન હર્ષ થાય છે ! ને મોક્ષની આરાધના પ્રત્યે કેવો ઉલ્લાસ જાગે છે ! ધન્ય જિનવૈભવ ! ધન્ય આત્મવૈભવ !! આવો આશ્ચર્યકારી આત્મવૈભવ સહિત એ એકવીસમા તીર્થંકર પ્રભુ અઢી હજાર વર્ષો સુધી આ ભરતક્ષેત્રમાં વિચર્યા, ને વીતરાગી ધર્મોપદેશવડે લાખો જીવોનું કલ્યાણ કર્યું.

એ રીતે ધર્મતીર્થનું પ્રવર્તન કરતા-કરતા પ્રભુ નમિનાથનું આયુ જ્યારે માત્ર એકમાસ બાકી રહ્યું ત્યારે તેઓ સમ્મેદશિખર પધાર્યા ને અનુક્રમે યોગનિરોધ કરીને, ચૈત્રવદ ૧૪ની રાતના અંતભાગમાં સર્વથા નિષ્કર્મ થઈને, સિદ્ધપુરીમાં જઈ બિરાજ્યા. પ્રભુની મોક્ષપ્રાપ્તિનો કલ્યાણક મહોત્સવ દેવો તેમ જ મનુષ્યોએ ઊજવ્યો : તે પ્રસંગે અશરીરી ચૈતન્યભાવરૂપ મોક્ષનું (એટલે કે સર્વથા શુદ્ધાત્માના અચિંત્ય મહિમાનું) ચિંતન કરી કરીને અનેક જીવો સંસારથી વિરક્ત થયા; કોઈ સમ્યગ્દર્શન પામ્યા, કોઈ મુનિ

થયા, તો કોઈએ કેવળજ્ઞાન પ્રગટ કર્યું અને કોઈ જીવો પ્રભુની સાથે જ મોક્ષમાં ગયા. મોક્ષની સાધનાનો એ મહા મંગળ મહોત્સવ હતો. તે મોક્ષની સ્મૃતિમાં ઈન્દ્રે પણ તે મોક્ષભૂમિ 'મિત્રધર' ટૂંક પર પ્રભુચરણોની સ્થાપના કરીને પૂજા કરી—

નમિનાથ જિનરાજકી મિત્રધર ટૂંક હૈ જેહ,
મન-વચ-તન કર પૂજહું શિખર સમ્મેદ।યજેહ.

અહો, અમારા જેવા ભવ્ય જીવોના હિતકારી મિત્ર એવા ભગવાન નમિનાથ ! આપના ધર્મરથમાં આરૂઢ થઈને અમે પણ મોક્ષપુરીમાં શીઘ્ર આવી રહ્યા છીએ...આપને નમસ્કાર હો.

[ઈતિ શ્રી ૨૧મા તીર્થકર નમિનાથ ભગવાનનું મંગલ જીવનચરિત્ર પૂર્ણ થયું.]

* * *

* ૧૧મા ચક્રવર્તી જયસેન *

૨૧મા નમિનાથ તીર્થકરના શાસનમાં, કૌશામ્બી નગરીમાં જયસેન નામના ચક્રવર્તી થયા; પ્રત્યેક તીર્થકર-ચોવીસીમાં ૧૨ ચક્રવર્તી થાય છે, તેમાં આ ૧૧મા ચક્રવર્તી થયા. ઉલ્કાપાત દેખી તેઓ વૈરાગ્ય પામ્યા. ને પોતાના મોટા પુત્રને છ પંડનું રાજ્ય દેવા માંડ્યું; પરંતુ પુત્ર પણ વૈરાગી હતો, એણે રાજ્ય લેવાની ના પાડી ને પિતા સાથે દીક્ષા લેવા તૈયાર થયો. ચક્રવર્તી જયસેને વરદત્તકેવળી પાસે જિનદીક્ષા લીધી ને સમાધિમરણ કરીને જયંત નામના અનુત્તર વિમાનમાં અહમિન્દ્ર થયા.

* * *

* * * *

જ્ઞાનભાવના એ સર્વ દુઃખોની
પરમ ઔષધિ છે.

* * * *